

Nr 94

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående godkännande av ett fördrag innehållande principer för staternas uppträdande vid utforskandet och utnyttjandet av yttre rymden, däri inbegripet månen och övriga himlakroppar; given Stockholms slott den 31 mars 1967.

Under återopande av bilagda utdrag ur statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt 12 § regeringsformen föreslå riksdagen att godkänna ett av Förenta Nationernas generalförsamling den 19 december 1966 anbefallt fördrag innehållande principer för staternas uppträdande vid utforskandet och utnyttjandet av yttre rymden, däri inbegripet månen och övriga himlakroppar.

GUSTAF ADOLF

Torsten Nilsson

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås, att riksdagen godkänner ett inom Förenta Nationerna utarbetat fördrag, som innehåller vissa principer för hur staterna skall förhålla sig vid utforskandet och utnyttjandet av yttre rymden med himlakropparna.

Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 31 mars 1967.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, KLING, EDENMAN, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON, GEIJER, ODHNOFF.

Ministern för utrikes ärendena anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *godkännande av fördrag innehållande principer för staternas uppträdande vid utforskandet och utnyttjandet av yttre rymden, däri inbegripet månen och övriga himlakroppar* (nedan kallat rymdfördraget), samt anför.

Till en början önskar jag lämna en kortfattad översikt över *rymdfrågornas behandling inom Förenta Nationerna*, i vars kommitté för yttre rymdens fredliga utnyttjande (nedan kallad rymdkommittén) Sverige är medlem.

Efter förslag av Amerikas Förenta Stater beslöt Förenta Nationernas *trettonde* generalförsamling den 13 december 1958 genom resolution nr 1348 att tillsätta en *ad-hoc-kommitté för yttre rymdens fredliga utnyttjande* bestående av arton stater (däribland Sverige) med uppgift att till nästa generalförsamling (1959) avge redogörelse bl. a. för de juridiska problem som kan uppkomma vid utforskandet av yttre rymden. I övrigt innehåller resolutionen bland annat att yttre rymden skall användas enbart för fredliga ändamål. Sovjetunionen röstade mot resolutionen av hänsyn till länderfördelningen inom kommittén och vägrade tillsammans med fyra andra stater att delta i kommitténs arbete.

Fjortonde generalförsamlingen antog emellertid den 1 december 1959 enhälligt resolution nr 1472, enligt vilken en kommitté för yttre rymdens fredliga utnyttjande omfattande tjugofyra stater tillsattes. Kommittén skulle i juridiskt avseende ha samma uppgifter som ad hoc-kommittén.

Vid generalförsamlingens *sextonde* möte antogs den 20 december 1961 resolution nr 1721, i vilken staterna uppmanades att snarast möjligt för vidare befordran till rymdkommittén lämna underrättelser till generalsekretären över uppskjutningar av föremål i yttre rymden och generalsekretären ålades att föra ett register över dessa underrättelser. Vidare utökades

kommittén med fyra stater till inalles tjugoåtta.¹ Därutöver fastställde emellertid resolution nr 1721 två betydelsefulla huvudprinciper för stater-
nas handlande vid utforskandet och utnyttjandet av yttre rymden nämligen
att folkrätten, inklusive FN:s stadga, är tillämplig i yttre rymden och på
himlakropparna samt att yttre rymden och himlakropparna kan fritt ut-
forskas och utnyttjas i enlighet med folkrätten och ej bli föremål för till-
ägnelse av någon stat.

Vid rymdkommitténs sammanträde i mars 1962 beslöts tillsättande av
två *underkommittéer*: en *juridisk* och en *tekniskt-vetenskaplig*.

Vid generalförsamlingens *sjuttonde* möte antogs resolution nr 1802 den
14 december 1962, i vilken församlingen bl. a. underströk nödvändigheten
av att utveckla folkrätten inom nu ifrågavarande område dels i avseende
på allmänna principer dels då det gällde frågorna om skadeståndsansvar
i samband med olyckor förorsakade av föremål uppskjutna i yttre rymden
och om bistånd åt rymdfarare i nöd.

Diskussionen av dessa tre frågor, som hade börjat redan vid juridiska
underkommitténs första och andra sammanträden år 1962, fortsatte vid
underkommitténs möte år 1963 dock utan att leda till något resultat, enär
de två ledande rymdmakterna — Amerikas Förenta Stater och Sovjetunion-
en — ej kunde enas om arbetets uppläggning.

Efter ingåendet av provstoppsavtalet i Moskva den 15 augusti 1963 (prop.
1963: 183) bröts vid generalförsamlingens *artonde* möte samma år i viss
mån dödläget genom att de båda rymdmakterna och övriga FN-stater en-
hälligt den 13 december 1963 antog resolution nr 1962. Denna innehåller
ett antal rättsliga principer för staters utforskande och utnyttjande av
yttre rymden, vilka kommit att ligga till grund för det rymdfördrag, som
den 19 december 1966 anbefallts av den *tjugoförsta* generalförsamlingen
och som är denna propositions föremål. Vid *artonde* generalförsamlingen
hade tidigare den 17 oktober 1963 med acklamation antagits en resolution
nr 1884, vari staterna bl. a. anmodas att ej i rymden sända ut föremål, som
bär kärnvapen eller andra vapen för massförstörelse; även denna resolution
har överförs till rymdfördraget. Sverige har undertecknat fördraget, sedan
Kungl. Maj:t den 27 januari 1967 fattat beslut om detta. Därutöver har hit-
tills 78 stater undertecknat fördraget; ett ratifikationsinstrument har depo-
nerats.

Sedan rymdfördraget nu slutbehandlats skall man inom rymdkommittén
— närmast dess juridiska underkommitté — fortsätta det tidigare nämnda
arbetet på att nå fram till överenskommelser om *ansvar för skador* förör-
sakade av föremål uppskjutna i rymden och om *bistånd åt rymdfarare* i

¹ Kommitténs tjugoåtta medlemmar är: Albanien, Amerikas Förenta Stater, Argentina, Austra-
lien, Belgien, Brasilien, Bulgarien, Canada, Chad, Frankrike, Förenade Arabrepubliken, Indien,
Iran, Italien, Japan, Libanon, Marocko, Mexiko, Mongoliet, Polen, Rumänien, Sierra Leone, Sov-
jetunionen, Storbritannien, Sverige, Tjeckoslovakien, Ungern, Österrike.

nödsituationer. Sverige har — med hänsyn bland annat till sitt deltagande i den europeiska rymdforskningsorganisationen ESRO (prop. 1962: 85, UU 5, rskr 232) — ansett den första frågan böra ägnas särskild uppmärksamhet. Det kan här inskjutas att båda dessa frågor översiktligt och utan erforderliga preciseringar behandlats i resolution nr 1962 liksom i rymdfördraget. Vidare skall ett studium av spörsmålet om en *gränsdragning mellan luft-rymnet och yttre rymden* påbörjas. Suveränitetsproblemet i rymden ovanför staternas territorier kan synas vara ett väsentligt problem i sammanhanget, eftersom man kan göra gällande att ett fördrag om yttre rymden förutsätter att man vet var yttre rymden börjar eller annorlunda uttryckt hur långt över jordytan staterna kan kräva respekt för sin suveränitet. Frågan synes mig därför värd att behandlas något här.

Utgångspunkten för resonemangen i suveränitetsfrågan har brukat vara 1944 års Chicagoöverenskommelse om civil luftfart (prop. 1945: 333), vars art. VIII lyder: »Medlemsstaterna erkänna att varje stat har fullständig och uteslutande höghetsrätt i luftområdet över sitt territorium» (det svenska ordet luftområde är en översättning från det engelska »airspace»; det franska uttrycket är »espace atmosphérique»).

Från denna utgångspunkt har en rik flora av teorier om suveränitetens utsträckning vuxit fram. Den mest extrema suveränitetsståndpunkten representeras av dem som anser att en stats höghetsrättigheter sträcker sig ut i rymden utan någon yttersta gräns. Denna teori har blivit starkt kritiserad. Sålunda har pekats på att jordens rotation omkring sin egen axel och omkring solen samt solens och planeternas rörelse genom världsrymten gör det omöjligt att ens för bråkdelen av en sekund med tillförlitlighet fastställa ett visst lands konklirande territorium genom vilket ständigt rör sig föremål från rymden av olika beskaffenhet. En annan teori är att höghetsrättigheterna blott kan göras gällande upp till en sådan höjd där luftens gastätthet är tillräcklig för att hålla ballonger och flygplan svävande. Kritikerna härav har — åtminstone om det gäller att använda sig av kriteriet med flygplan — framhållit att den moderna tekniken gör en sådan lösning omöjlig: man pekar på att nya flygplanstyper kan flyga på högre höjder och utnyttja allt tunnare luft. Andra anser att rymden börjar där rymdfarkoster idag har sin lägsta punkt vid loppet runt jorden (eller på cirka 80 km höjd).

På svensk sida har i förbigående ett uttalande gjorts i prop. 1962: 85 om Sveriges anslutning till ESRO. Däri sägs att med »rymd» menas numera allt område utanför den höjd i jordatmosfären, till vilken man kan nå med ballonger. I propositionen uppskattades denna höjd till cirka 30 km. Vidare kan nämnas att Sverige år 1956 vid två tillfällen protesterat mot att »observationsballonger» kränkt svenskt luftrum, vilket stred »mot såväl svensk lag som internationella bestämmelser».

Av intresse är emellertid att notera att några protester veterligen ej gjorts

mot att rymdföremål och rymdfarkoster under sin bana genomkorsat ett stort antal länders luftrum, ej ens före 1961, d. v. s. det år då FN:s generalförsamling i resolution nr 1721 uttalade att yttre rymden och himlakropparna skall fritt få utforskas och utnyttjas i enlighet med folkrätten och att de ej kan bli föremål för tillägnelse av någon stat.

Utsikterna att inom rymdkommittén, där gränsdragningsfrågan tidigare något berörts, nå ett positivt resultat inom överskådlig framtid är ovissa. En mångfald olika faktorer av politisk natur försvårar frågan (spörsmål om nationell säkerhet, möjligheterna till effektiv kontroll m. m.). Härvidlag ligger det nära till hands att dra en parallell med frågan om staters territorialgränser mot öppna havet, varom alla försök till enhetlig internationell reglering hittills strandat — senast vid de två havrättskonferenserna i Genève år 1958 och 1960.

Härefter övergår jag till att redogöra för *rymdfördragets innehåll*.

Som redan tidigare antytts är fördragets huvudsakliga innehåll hämtat från två resolutioner antagna vid Förenta Nationernas artonde generalförsamling hösten 1963 — den ena, som bär nummer 1884, proklamerar att kärnvapen ej får stationeras i yttre rymden och den andra med nummer 1962 deklarerar vissa rättsliga principer som skall leda staternas verksamhet vid utforskandet och utnyttjandet av yttre rymden. I vissa fall har fördragets text, som till stora delar återger ett sovjetiskt förslag med vissa modifikationer föranledda av ett mindre långsyttande men mera precist utformat amerikanskt utkast, ordagrant samma lydelse som dessa båda resolutioner. Det invändes ofta under diskussionerna att fördragets bestämmelser kan medföra svåra tolkningsspörsmål, eftersom de ofta i allmänna ordalag ålägger staterna förpliktelser vars innehåll är ovisst (ett exempel är art. 5, som ålägger staterna att betrakta rymdfarare som mänsklighetens sändebud i yttre rymden). Enär avsikten är att fullständiga staternas åtaganden genom att avsluta specialöverenskommelser rörande vissa ämnen som blott erhållit en översiktlig behandling i fördraget men som är av större betydelse — jag har redan nämnt bl. a. skadeståndsfrågan och kan tillägga spørsmålet om skadlig nedsmutsning av jorden och dess omgivning — synes det knappast vara påkallat att här lämna en uttömmande redogörelse för fördragets samtliga artiklar. Jag inskränker mig i stället till vissa bestämmelser, som kan sägas vara av stor principiell betydelse oavsett om de har blivit klart utformade eller ej. I senare fallet kommer jag att belysa innehållet genom att återgiva något av diskussionerna omkring dem.

I *artikel 1* har bl. a. den viktiga principen nedlagts, att yttre rymden och himlakropparna skall fritt få utforskas och utnyttjas av alla stater och att så skall ske enligt folkrättens regler. Denna princip, som fanns inskriven såväl i resolution nr 1721 från år 1961 som i 1963 års resolution nr 1962 fullständigas genom bestämmelsen i *artikel 2*, enligt vilken yttre rymden och

himlakropparna ej kan bli föremål för tillägnelse genom suveränitetskrav i vilken form det vara må; även denna senare kompletterande princip fanns med i de nyssnämnda båda resolutionerna. Dessa har ansetts vara rymdrätterns båda hörnstenar, så mycket mera som både Amerikas Förenta Stater och Sovjetunionen i tidigare sammanhang förklarat sig anse dem såsom gällande lag — sålunda utan traktat binda staterna. I detta sammanhang bör även *artikel 3* läsas, som ålägger staterna att i sin rymdverksamhet iakttaga folkrättens regler inklusive Förenta Nationernas stadga (prop. 1946:196). Detta senare har ansetts vara av betydelse bl. a. med hänsyn till de i stadgan inskrivna reglerna om förbud mot användning av våld eller hot om våld (art. 2:4) och om rätt till självförsvar (art. 51).

I *artikel 4* har införts det betydelsefulla förbudet mot att placera bl. a. nukleära vapenbärare i rymden, vilket hämtats från generalförsamlingens resolution nr 1884 den 17 oktober 1963. Härigenom kompletteras i ett viktigt hänseende provstoppsavtalet, vilket ju blott förpliktar staterna att ej utföra kärnvapenexplosioner i yttre rymden. Vidare förbjuder artikeln — under erinran att himlakropparna får användas uteslutande för fredliga ändamål — staterna att upprätta militära baser eller befästningar eller utföra vapenprov eller hålla militära manövrar på himlakropparna. En brist är emellertid att överenskommelse ej uppnåtts om generellt förbud mot militär verksamhet — såsom uppskjutande av långdistansraketer och spanings satelliter — i yttre rymden.

Artikel 5 behandlar i allmänna ordalag det bistånd, som rymdfarare från olika stater skall lämna varandra i yttre rymden samt den hjälp, som de skall erhålla, då de befinner sig i nöd. Som jag tidigare nämnt skall detta bli föremål för en specialöverenskommelse, varom diskussioner pågått under senare år i juridiska underkommittén. Dessutom åläggs staterna att till varandra eller generalsekreteraren lämna underrättelse om fenomen som de upptäcker i yttre rymden och som skulle kunna innebära en fara för rymdfarares liv och hälsa.

Staterna bär enligt *artiklarna 6 och 7* internationellt ansvar för den verksamhet de själva eller icke-statliga organ bedriver i yttre rymden och den skada som därigenom kan förorsakas. För icke-statliga organs verksamhet skall enligt artikel 6 tillstånd krävas, varjämte de skall vara underkastade fortlöpande myndighetskontroll; i denna artikel nämns även den verksamhet, som inom rymdforskning m. m. bedrivs av internationella organisationer; för denna verksamhet bär såväl organisationens medlemmar som organisationen själv ansvaret. Artikeln bör läsas tillsammans med *artikel 13*, vilken stadgar att fördragets bestämmelser skall tillämpas även i det fall fördragsslutande stater gemensamt bedriver rymdverksamhet, vari även inbegripes de fall då verksamheten bedrivs av en internationell, mellanstatlig organisation. Därutöver stadgas att praktiska frågor som uppstår i dessa fall skall av de fördragsslutande staterna lösas antingen med vederbörande

internationella organisation eller med en eller flera av de stater som är medlemmar av en sådan organisation.

Sverige som medlem av ESRO är givetvis intresserat av att internationella organisationers ställning så långt som möjligt erkännes särskilt i ett sammanhang som det förevarande. Detta intresse torde delas av de flesta mindre stater, som ej ensamma kan bedriva rymdverksamhet. Från svensk sida har därför i rymdkommittén och särskilt i dess juridiska underkommitté arbetats för att dylika mellanstatliga organisationer skall kunna ansluta sig till fördraget och kunna vara bärare både av rättigheter och av skyldigheter bl. a. ett ekonomiskt ansvar. Enligt svenskt sätt att se bör organisationer av denna typ vara *primärt* ansvariga för sin verksamhet. För den händelse ett *subsidiärt* ansvar måste fastställas för organisationens medlemmar, borde detta ansvar ekonomiskt fördelas mellan medlemmarna. Även andra förslag har framställts av stater särskilt intresserade av denna fråga men någon fullt tillfredsställande lösning har man ännu ej lyckats uppnå. Motståndet har varit alltför stort från de länders sida som principiellt motsätter sig mellanstatliga organisationer som bärare av folkrättsliga förpliktelser. Spörsmålet torde emellertid på nytt komma upp vid behandlingen av den säröverenskommelse rörande skadeståndsansvar, vilken juridiska underkommittén arbetat på under en följd av år. Artikel 13 i sin slutliga utformning innebär otvivelaktigt ett visst principiellt erkännande av organisationernas ställning, ehuru det är ovisst hur långt detta erkännande i det konkreta fallet går. Det kan möjligen här vara värt att nämna att i det avtal angående ett raketfält i Kiruna, som Sverige slutit med ESRO (SÖ 1964: 13), det klart utsägs att Sverige ej ådrager sig något internationellt juridiskt ansvar för ESRO:s verksamhet där; om Sverige icke desto mindre skulle ådraga sig ett dylikt ansvar, äger Sverige enligt avtalet regressrätt mot organisationen.

De viktiga frågorna om nedsmutsning såväl av jorden som himlakropparna och störningar av andra staters rymdexperiment behandlas i *artikel 9*, som ålägger staterna att vidtaga åtgärder häremot och ger möjlighet till internationella konsultationer.

Artikel 10, som behandlar frågan om tillgång till andra staters spårningsstationer, hade sin upprinnelse i ett sovjetiskt förslag, som i allmänna ordalag ålade staterna att bevilja varandra lika villkor vid utforskandet av yttre rymden.

Förslaget ändrades senare till att uteslutande ta sikte på spårningsstationer. Klausulen innebar i sin nya formulering en slags mest-gynnad-nationsklausul: om en stat exempelvis låter U. S. A. uppföra en spårningsstation på sitt område, eventuellt mot vissa andra förmåner, måste den bevilja samma förmån åt Sovjetunionen, oaktat Sovjetunionen ej behöver giva någon motprestation. Till detta förslag kom senare att göras ett tillägg avseende ersättning för en stats kostnader.

Mot det sovjetiska förslaget gjordes invändningar från flera håll. Artikeln ansågs vara ensidigt till förmån för viss stat, den innebar inkräktande på staters suveränitet, den tog ej hänsyn till politiska realiteter, det var ej en likställdhetsklausul, eftersom den blott jämställde *rymdstaterna*, varjämte med tillväxten av rymdstater en tung börda ålades icke-rymdstaterna; till sist: förslaget skulle avskräcka stater att ratificera avtalet. Från svensk sida pekades bl. a. på det märkliga läge som skulle uppstå om överenskommelse i *finansiella* frågor ej kunde nås: vilket innehåll skulle då det allmänna åtagandet i förslagets första avsnitt få? Vidare antyddes svårigheterna med internationella organisationer. Därjämte förklarades att mest-gynnad-nationsklausul numera oftast är förenad med uttrycklig eller underförstådd reciprocitet (stat C erhåller av stat A samma förmåner som stat B, om stat C själv är beredd att ge samma förmåner till A som B gjort), vilken princip emellertid i detta fall ej var tillämplig.

Artikeln i den utformning den till sist erhöll har tagit hänsyn till flertalet invändningar. Den föreskriver ej längre en automatiskt inträdande skyldighet att lämna samma förmån till alla stater utan kräver att en framställning görs i varje särskilt fall och att avtal träffas. Emellertid skall stat som mottar en framställning pröva denna under iakttagande av jämlikhetsgrundsatsen.

Vidare vill jag peka på *artikel 11*, enligt vilken staterna skall lämna underrättelser om sin rymdverksamhet till Förenta Nationernas generalsekreterare (jfr den tidigare nämnda resolution nr 1721) och till allmänheten i den utsträckning som är möjlig. I det ursprungliga, amerikanska förslaget var bestämmelsen utformad som en ovillkorlig skyldighet, vilket emellertid ej var möjligt att vinna enighet omkring.

I övrigt bör nämnas att fördraget skall undertecknas och ratificeras — ej hos Förenta Nationernas generalsekreterare, vilket hade kunnat synas naturligt med hänsyn till att det utarbetats inom FN — i London, Moskva och Washington. Detta hänger samman med att fördraget gjorts öppet för alla stater — d. v. s. även sådana som ej är medlemmar av Förenta Nationerna — i likhet med provstoppsavtalet, om vilket dock förhandlingar fördes utanför Förenta Nationerna. De tekniska och politiska problem som uppstår då icke erkända enheter söker ansluta sig till avtal som står öppna för »alla stater» har ansetts mindre besvärande, då enskilda stater gjorts till depositarier än då FN:s generalsekreterare givits denna uppgift.

Departementschefen

Det av Förenta Nationernas generalförsamling anbefallda rymdfördraget bör hälsas med tillfredsställelse. Dess innehåll är visserligen på många punkter oklart. Detta torde emellertid vara en oundviklig följd av att fördraget måst bygga på ett stort antal kompromisser särskilt mellan de stater som f. n. tar störst del i utforskandet av den yttre rymden. Fördraget

får anses vara den bästa möjliga grund som under nuvarande förhållanden kan läggas för fortsatt arbete med en rättslig reglering av de frågor som aktualiseras genom den yttre rymdens utforskande och utnyttjande. En del frågor, som behandlas i fördraget, avses f. ö. bli reglerade mera i detalj genom senare specialöverenskommelser.

Eftersom Sverige genom sitt medlemskap i Förenta Nationernas rymdkommitté har ett särskilt ansvar för rättsreglernas utveckling inom detta nya fält av den internationella juridiken, anser jag att Sverige snarast bör ratificera fördraget. Enligt artikel 6 krävs för icke-statlig rymdverksamhet tillstånd från statligt håll. Det torde vara tillräckligt att lagstiftningsåtgärder som erfordras härför vidtas först om och när sådan verksamhet blir aktuell.

Under åberopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att godkänna rymdfördraget.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Majestät Konungen att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Margit Edström

*Bilaga***Treaty on principles governing the activities of states in the exploration and use of outer space, including the moon and other celestial bodies**

The States Parties to this Treaty, *Inspired* by the great prospects opening up before mankind as a result of man's entry into outer space,

Recognizing the common interest of all mankind in the progress of the exploration and use of outer space for peaceful purposes,

Believing that the exploration and use of outer space should be carried on for the benefit of all peoples irrespective of the degree of their economic or scientific development,

Desiring to contribute to broad international co-operation in the scientific as well as the legal aspects of the exploration and use of outer space for peaceful purposes,

Believing that such co-operation will contribute to the development of mutual understanding and to the strengthening of friendly relations between States and peoples,

Recalling resolution 1962 (XVIII), entitled "Declaration of Legal Principles Governing the Activities of States in the Exploration and Use of Outer Space", which was adopted unanimously by the United Nations General Assembly on 13 December 1963,

Recalling resolution 1884 (XVIII), calling upon States to refrain from placing in orbit around the earth

Traité sur les principes devant régir l'activité des états dans le domaine de l'exploration et de l'utilisation de l'espace extra-atmosphérique, y compris la lune et les autres corps célestes

Les Etats parties au présent Traité, *S'inspirant* des vastes perspectives qui s'offrent à l'humanité du fait de la découverte de l'espace extra-atmosphérique par l'homme,

Reconnaissant l'intérêt que présente pour l'humanité tout entière le progrès de l'exploration et de l'utilisation de l'espace extra-atmosphérique à des fins pacifiques,

Estimant que l'exploration et l'utilisation de l'espace extra-atmosphérique devraient s'effectuer pour le bien de tous les peuples, quel que soit le stade de leur développement économique ou scientifique,

Désireux de contribuer au développement d'une large coopération internationale en ce qui concerne les aspects scientifiques aussi bien que juridiques de l'exploration et de l'utilisation de l'espace extra-atmosphérique à des fins pacifiques,

Estimant que cette coopération contribuera à développer la compréhension mutuelle et à consolider les relations amicales entre les Etats et entre les peuples,

Rappelant la résolution 1962 (XVIII), intitulée « Déclaration des principes juridiques régissant les activités des Etats en matière d'exploration et d'utilisation de l'espace extra-atmosphérique », que l'Assemblée générale de l'ONU a adoptée à l'unanimité le 13 décembre 1963,

Rappelant la résolution 1884 (XVIII), qui engage les Etats à s'abstenir de mettre sur orbite autour de

Översättning

Fördrag innehållande principer för staternas uppträdande vid utforskandet och utnyttjandet av yttre rymden, däri inbegripet månen och övriga himlakroppar

De fördragsslutande staterna
som inspireras av de storslagna utsikter som öppnas för mänskligheten genom människans inträde i yttre rymden,

som besinnar hela mänsklighetens gemensamma intresse av att framsteg görs i utforskandet och utnyttjandet av yttre rymden för fredliga ändamål,

som anser att utforskandet och utnyttjandet av yttre rymden skall bedrivas till alla folks fromma oberoende av deras ekonomiska eller vetenskapliga utvecklingsnivå,

som önskar bidra till ett vidsträckt internationellt samarbete på det vetenskapliga såväl som det rättsliga planet vid utforskandet och utnyttjandet av yttre rymden för fredliga ändamål,

som tror att sådant samarbete kommer att bidra till ömsesidig förståelse och till att stärka vänskapliga förbindelser mellan stater och folk

som erinrar om resolution 1962 (XVIII) benämnd »Deklaration om rättsliga principer som skall leda staterna vid utforskandet och utnyttjandet av yttre rymden», vilken enhälligt antogs av Förenta Nationernas generalförsamling den 13 december 1963,

som erinrar om resolution 1884 (XVIII) vilken enhälligt antogs av Förenta Nationernas generalförsam-

any objects carrying nuclear weapons or any other kinds of weapons of mass destruction or from installing such weapons on celestial bodies, which was adopted unanimously by the United Nations General Assembly on 17 October 1963,

Taking account of United Nations General Assembly resolution 110 (II) of 3 November 1947, which condemned propaganda designed or likely to provoke or encourage any threat to the peace, breach of the peace or act of aggression, and considering that the aforementioned resolution is applicable to outer space,

Convinced that a Treaty on Principles Governing the Activities of States in the Exploration and use of Outer Space, including the Moon and Other Celestial Bodies, will further the Purposes and Principles of the Charter of the United Nations,

Have agreed on the following:

Article I

The exploration and use of outer space, including the moon and other celestial bodies, shall be carried out for the benefit and in the interests of all countries; irrespective of their degree of economic or scientific development, and shall be the province of all mankind.

Outer space, including the moon and other celestial bodies, shall be free for exploration and use by all States without discrimination of any kind, on a basis of equality and in accordance with international law, and there shall be free access to all areas of celestial bodies.

There shall be freedom of scientific investigation in outer space, including the moon and other celestial bodies, and States shall facilitate and encourage international co-operation in such investigation.

la terre des objets portant des armes nucléaires ou d'autres types d'armes de destruction massive et d'installer de telles armes sur des corps célestes, résolution que l'Assemblée générale de l'UNO a adoptée à l'unanimité le 17 octobre 1963,

Tenant compte de la résolution 110 (II) de l'Assemblée générale en date du 3 novembre 1947, laquelle condamne la propagande destinée ou de nature à provoquer ou à encourager toute menace à la paix, toute rupture de la paix ou tout acte d'agression, et considérant que ladite résolution est applicable à l'espace extra-atmosphérique,

Convaincus que le Traité sur les principes devant régir l'activité des Etats dans le domaine de l'exploration et de l'utilisation de l'espace extra-atmosphérique y compris la lune et les autres corps célestes, contribuera à la réalisation des buts et principes de la Charte des Nations Unies,

Sont convenus de ce qui suit :

Article premier

L'exploration et l'utilisation de l'espace extra-atmosphérique, y compris la lune et les autres corps célestes, doivent se faire pour le bien et dans l'intérêt de tous les pays, quel que soit le stade de leur développement économique ou scientifique; elles sont l'apanage de l'humanité tout entière.

L'espace extra-atmosphérique, y compris la lune et les autres corps célestes, peut être exploré et utilisé librement par tous les Etats sans aucune distinction, dans des conditions d'égalité et conformément au droit international, toutes les régions des corps célestes devant être librement accessibles.

Les recherches scientifiques sont libres dans l'espace extra-atmosphérique, y compris la lune et les autres corps célestes, et les Etats doivent faciliter et encourager la coopération internationale dans ces recherches.

ling den 17 oktober 1963 vilken uppmantar stater att avstå från att placera kärnvapenbärare eller bärare av andra massförstörelsevapen i kretslopp runt jorden och från att installera sådana vapen på himlakropparna

som hänvisar till Förenta Nationernas generalförsamlings resolution 110 (II) den 3 november 1947, vilken fördömer propaganda som är ämnad eller som möjligen kan framkalla eller uppmuntra hot mot freden, fredsbrott eller angreppshandlingar och som anser att denna resolution är tillämplig på yttre rymden

som är övertygade om att ett fördrag rörande de principer, som skall leda staterna i deras verksamhet vid utforskandet och utnyttjandet av yttre rymden däri inbegripet månen och övriga himlakroppar, främjar Förenta Nationernas stadgas syften och principer,

har överenskommit som följer:

Artikel 1

Utforskandet och utnyttjandet av yttre rymden, däri inbegripet månen och övriga himlakroppar, skall äga rum till alla länders fromma och i alla länders intresse utan att avseende fästes vid deras ekonomiska eller vetenskapliga utvecklingsnivå; det sker för hela mänskligheten.

Yttre rymden, däri inbegripet månen och övriga himlakroppar, skall fritt få utforskas och utnyttjas av alla stater utan åtskillnad av något slag dem emellan, på grundval av jämställdhet och i enlighet med folkrättens regler; alla områden av himlakropparna skall vara öppna för tillträde.

I yttre rymden, däri inbegripet månen och himlakropparna, skall vetenskaplig forskning fritt få bedrivas och staterna skall underlätta och uppmuntra internationellt samarbete för sådan forskning.

Article II

Outer space, including the moon and other celestial bodies, is not subject to national appropriation by claim of sovereignty, by means of use or occupation, or by any other means.

Article III

States Parties to the Treaty shall carry on activities in the exploration and use of outer space, including the moon and other celestial bodies, in accordance with international law, including the Charter of the United Nations, in the interest of maintaining international peace and security and promoting international co-operation and understanding.

Article IV

States Parties to the Treaty undertake not to place in orbit around the earth any objects carrying nuclear weapons or any other kinds of weapons of mass destruction, instal such weapons on celestial bodies, or station such weapons in outer space in any other manner.

The moon and other celestial bodies shall be used by all States Parties to the Treaty exclusively for peaceful purposes. The establishment of military bases, installations and fortifications, the testing of any type of weapons and the conduct of military manoeuvres on celestial bodies shall be forbidden. The use of military personnel for scientific research or for any other peaceful purposes shall not be prohibited. The use of any equipment or facility necessary for peaceful exploration of the moon and other celestial bodies shall also not be prohibited.

Article II

L'espace extra-atmosphérique, y compris la lune et les autres corps célestes, ne peut faire l'objet d'appropriation nationale par proclamation de souveraineté, ni par voie d'utilisation ou d'occupation, ni par aucun autre moyen.

Article III

Les activités des Etats parties au Traité concernant l'exploration et l'utilisation de l'espace extra-atmosphérique, y compris la lune et les autres corps célestes, doivent s'effectuer conformément au droit international, y compris la Charte des Nations Unies, en vue de maintenir la paix et la sécurité internationales et de favoriser la coopération et la compréhension internationales.

Article IV

Les Etats parties au Traité s'engagent à ne mettre sur orbite autour de la terre aucun objet porteur d'armes nucléaires ou de tout autre type d'armes de destruction massive, à ne pas installer de telles armes sur des corps célestes et à ne pas placer de telles armes, de toute autre manière, dans l'espace extra-atmosphérique.

Tous les Etats parties au Traité utiliseront la lune et les autres corps célestes à des fins exclusivement pacifiques. Sont interdits sur les corps célestes l'aménagement de bases et installations militaires et de fortification, les essais d'armes de tous types et l'exécution des manoeuvres militaires. N'est pas interdite l'utilisation de personnel militaire à des fins de recherche scientifique ou à toute autre fin pacifique. N'est pas interdite non plus l'utilisation de tout équipement ou installation nécessaire à l'exploration pacifique de la lune et des autres corps célestes.

Artikel 2

Yttre rymden, däri inbegripet månen och övriga himlakroppar, kan ej förvärras av någon stat genom hävdande av suveränitet, genom nyttjande eller besittningstagande eller på annat sätt.

Artikel 3

Fördragsslutande stater skall bedriva sitt utforskande och nyttjande av yttre rymden, däri inbegripet månen och övriga himlakroppar, i överensstämmelse med folkrättens regler, däri inbegripet Förenta Nationernas stadga, i syfte att upprätthålla internationell fred och säkerhet och att främja internationellt samarbete och mellanstatlig förståelse.

Artikel 4

Fördragsslutande stater förpliktar sig att ej i kretslopp runt jorden placera några föremål, som bär kärnvapen eller andra vapen för massförstörelse, att ej placera sådana vapen på himlakroppar eller stationera dem på något annat sätt i yttre rymden.

Månen och övriga himlakroppar skall av alla fördragsslutande stater användas uteslutande för fredliga ändamål. Det är förbjudet att på himlakropparna upprätta militära baser, anläggningar och befästningar, att där prova vapen av vad slag det vara må och utföra militära manövrer. Användning av militär personal för vetenskapliga undersökningar eller för andra fredliga ändamål är ej förbjudet. Ej heller skall användning av utrustning eller anordning av vad slag det vara må, vilken är nödvändig för det fredliga utforskandet av månen och andra himlakroppar, vara förbjudet.

Article V

States Parties to the Treaty shall regard astronauts as envoys of mankind in outer space and shall render to them all possible assistance in the event of accident, distress, or emergency landing on the territory of another State Party or on the high seas. When astronauts make such a landing, they shall be safely and promptly returned to the State of registry of their space vehicle.

In carrying on activities in outer space and on celestial bodies, the astronauts of one State Party shall render all possible assistance to the astronauts of other States Parties.

States Parties to the Treaty shall immediately inform the other States Parties to the Treaty or the Secretary-General of the United Nations of any phenomena they discover in outer space, including the moon and other celestial bodies, which could constitute a danger to the life or health of astronauts.

Article VI

States Parties to the Treaty shall bear international responsibility for national activities in outer space, including the moon and other celestial bodies, whether such activities are carried on by governmental agencies or by non-governmental entities, and for assuring that national activities are carried out in conformity with the provisions set forth in the present Treaty. The activities of non-governmental entities, in outer space, including the moon and other celestial bodies, shall require authorization and continuing supervision by the State concerned. When activities are carried on in outer space, including the moon and other celestial bodies, by an interna-

Article V

Les Etats parties au Traité considéreront les astronautes comme les envoyés de l'humanité dans l'espace extra-atmosphérique et leur prêteront toute l'assistance possible en cas d'accident, de détresse ou d'atterrissage forcé sur le territoire d'un Etat partie au Traité ou en haute mer. Les astronautes qui font un tel atterrissage doivent être renvoyés promptement et en toute sécurité dans l'Etat où leur véhicule spatial a été immatriculé.

Lorsqu'ils poursuivront des activités dans l'espace extra-atmosphérique et sur les corps célestes, les astronautes d'un Etat partie au Traité prêteront toute l'assistance possible aux astronautes des autres Etats parties au Traité.

Les Etats parties au Traité porteront immédiatement à la connaissance des autres Etats parties au Traité ou du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies tout phénomène découvert par eux dans l'espace extra-atmosphérique, y compris la lune et les autres corps célestes, qui présente un danger pour la vie ou la santé des astronautes.

Article VI

Les Etats parties au Traité ont la responsabilité internationale des activités nationales dans l'espace extra-atmosphérique, y compris la lune et les autres corps célestes, qu'elles soient entreprises par des organismes gouvernementaux ou par des entités non gouvernementales, et ils doivent veiller, sous leur propre responsabilité, à ce que les activités nationales soient poursuivies conformément aux dispositions énoncées dans le présent Traité. Les activités des entités non gouvernementales dans l'espace extra-atmosphérique, y compris la lune et les autres corps célestes, doivent faire l'objet d'une autorisation et d'une surveillance continue de la part de

Artikel 5

Fördragsslutande stater skall betrakta rymdfarare som mänsklighetens sändebud i yttre rymden och skall lämna dem allt tänkbart bistånd i händelse av olycka, nödläge eller nödländning på annan fördragsslutande stats område eller på det fria havet. När rymdfarare gör en nödländning, skall de säkert och snabbt återsändas till den stat, där rymdfarkosten är registerförd.

Under sin verksamhet i yttre rymden och på himlakropparna skall fördragsslutande stats rymdfarare lämna allt tänkbart bistånd till andra fördragsslutande staters rymdfarare.

Fördragsslutande stater skall omgående underrätta övriga fördragsslutande stater eller Förenta Nationernas generalsekreterare om varje företeelse de upptäcker i yttre rymden, däri inbegripet månen och övriga himlakroppar, och som skulle kunna utgöra en fara för rymdfarares liv och hälsa.

Artikel 6

Fördragsslutande stater bär internationellt ansvar för såväl statlig som icke-statlig verksamhet i yttre rymden, däri inbegripet månen och övriga himlakroppar, och för att denna äger rum i överensstämmelse med bestämmelserna i detta fördrag. För icke-statlig verksamhet i yttre rymden, däri inbegripet månen och övriga himlakroppar, erfordras tillstånd och fortlöpande övervakning från vederbörande stats sida. När verksamhet bedrivs av en internationell organisation i yttre rymden, däri inbegripet månen och övriga himlakroppar, åvilar ansvaret för efterlevnaden av detta fördrag såväl den internationella organisationen

tional organization, responsibility for compliance with this Treaty shall be borne both by the international organization and by the States Parties to the Treaty participating in such organization.

Article VII

Each State Party to the Treaty that launches or procures the launching of an object into outer space, including the moon and other celestial bodies, and each State Party from whose territory or facility an object is launched, is internationally liable for damage to another State Party to the Treaty or to its natural or juridical persons by such object or its component parts on the Earth, in air space or in outer space, including the moon and other celestial bodies.

Article VIII

A State Party to the Treaty on whose registry an object launched into outer space is carried shall retain jurisdiction and control over such object, and over any personnel thereof, while in outer space or on a celestial body. Ownership of objects launched into outer space, including objects landed or constructed on a celestial body, and of their component parts, is not affected by their presence in outer space or on a celestial body or by their return to the Earth. Such objects or component parts found beyond the limits of the State Party to the Treaty on whose registry they are carried shall be returned to that State, which shall, upon request, furnish identifying data prior to their return.

l'Etat intéressé. En cas d'activités poursuivies par une organisation internationale dans l'espace extra-atmosphérique, y compris la lune et les autres corps célestes, la responsabilité du respect des dispositions du présent Traité incombera à l'organisation internationale et aux Etats parties au Traité qui font partie de ladite organisation.

Article VII

Tout Etat partie au Traité qui procède ou fait procéder au lancement d'un objet dans l'espace extra-atmosphérique, y compris la lune et les autres corps célestes, et tout Etat partie dont le territoire ou les installations servent au lancement d'un objet, est responsable du point de vue international des dommages causés par ledit objet ou par ses éléments constitutifs, sur la terre, dans l'atmosphère ou dans l'espace extra-atmosphérique, y compris la lune et les autres corps qui relèvent de cet autre Etat.

Article VIII

L'Etat partie au Traité sur le registre duquel est inscrit un objet lancé dans l'espace extra-atmosphérique conservera sous sa juridiction et son contrôle ledit objet et tout le personnel dudit objet, alors qu'ils se trouvent dans l'espace extra-atmosphérique ou sur un corps céleste. Les droits de propriété sur les objets spatiaux lancés dans l'espace extra-atmosphérique, y compris les objets amenés ou installés sur un corps céleste, et sur leurs éléments constitutifs, demeurent entiers lorsque ces objets ou éléments se trouvent dans l'espace extra-atmosphérique ou sur un corps céleste, et lorsqu'ils reviennent sur la terre. Les objets ou éléments constitutifs d'objets découverts hors des frontières de l'Etat partie au Traité sur le registre duquel ils sont inscrits doivent être restitués à cet Etat,

som de fördragsslutande stater, vilka är medlemmar av organisationen.

Artikel 7

Varje fördragsslutande stat som utsänder föremål i yttre rymden, däri inbegripet månen och övriga himlakroppar eller medverkar härtill eller från vars område eller anordningar sådan utskjutning äger rum är internationellt ansvarig för skada, som på jorden, i luftrummet eller i yttre rymden, däri inbegripet månen och övriga himlakroppar, av dylikt föremål eller del därav tillfogas annan fördragsslutande stat, dess fysiska eller juridiska personer.¹

Artikel 8

Fördragsslutande stat i vars register ett rymdföremål förs skall behålla domsrätt och kontroll över sådant föremål jämte personal på det samma, då det befinner sig i yttre rymden eller på en himlakropp. Äganderätten till föremål eller del därav som sänts ut i yttre rymden, däri inbegripet föremål som landat eller byggts på en himlakropp, påverkas ej av dess närvaro i yttre rymden eller på en himlakropp eller av dess återvändande till jorden. Sådana föremål eller delar därav, som påträffas utanför den registerförande statens gränser, skall återlämnas till denna stat, som på begäran skall lämna uppgifter för identifiering av föremålet innan det återlämnas.

¹ Uttrycket »annan fördragsslutande stat, dess fysiska eller juridiska personer» finns ej i den franska texten.

celui-ci étant tenu de fournir sur demande des données d'identification avant la restitution.

Article IX

In the exploration and use of outer space, including the moon and other celestial bodies, States Parties to the Treaty shall be guided by the principle of co-operation and mutual assistance and shall conduct all their activities in outer space, including the moon and other celestial bodies, with due regard to the corresponding interests of all other States Parties to the Treaty. States Parties to the Treaty shall pursue studies of outer space, including the moon and other celestial bodies, and conduct exploration of them so as to avoid their harmful contamination and also adverse changes in the environment of the Earth resulting from the introduction of extraterrestrial matter and, where necessary, shall adopt appropriate measures for this purpose. If a State Party to the Treaty has reason to believe that an activity or experiment planned by it or its nationals in outer space, including the moon and other celestial bodies, would cause potentially harmful interference with activities of other States Parties in the peaceful exploration and use of outer space, including the moon and other celestial bodies, it shall undertake appropriate international consultations before proceeding with any such activity or experiment. A State Party to the Treaty which has reason to believe that an activity or experiment planned by another State Party in outer space, including the moon and other celestial bodies, would cause potentially harmful interference with activities in the peaceful exploration and use of outer space, including the moon and other celestial bodies, may request

Article IX

En ce qui concerne l'exploration et l'utilisation de l'espace extra-atmosphérique, y compris la lune et les autres corps célestes, les Etats parties au Traité devront se fonder sur les principes de la coopération et de l'assistance mutuelle et poursuivront toutes leurs activités dans l'espace extra-atmosphérique, y compris la lune et les autres corps célestes, en tenant dûment compte des intérêts correspondants des autres Etats parties au Traité. Les Etats parties au Traité effectueront l'étude de l'espace extra-atmosphérique, y compris la lune et les autres corps célestes, et procéderont à leur exploration de manière à éviter les effets préjudiciables de leur contamination ainsi que les modifications nocives du milieu terrestre résultant de l'introduction de substance extra-terrestres et, en cas de besoin, ils prendront les mesures appropriées à cette fin. Si un Etat partie au Traité a des raisons de croire qu'une activité ou expérience envisagée par lui-même ou par ses ressortissants dans l'espace extra-atmosphérique, y compris la lune et les autres corps célestes, risquerait de faire obstacle aux activités d'autres Etats parties au Traité en matière d'exploration et d'utilisation pacifiques de l'espace extra-atmosphérique, y compris la lune et les autres corps célestes, il devra engager les consultations internationales appropriées avant d'entreprendre ladite activité ou expérience. Tout Etat partie au Traité ayant des raisons de croire qu'une activité ou expérience envisagée par un autre Etat partie au Traité dans l'espace extra-atmosphérique, y compris la lune et les autres corps célestes,

Artikel 9

Vid utforskandet och utnyttjandet av yttre rymden, däri inbegripet månen och övriga himlakroppar, skall fördragsslutande stater ledas av principerna om samarbete och ömsesidigt bistånd; de skola bedriva all verksamhet i yttre rymden, däri inbegripet månen och övriga himlakroppar, under vederbörligt hänsynstagande till andra fördragsslutande staters intresse. Fördragsslutande stater skall bedriva studier av yttre rymden, däri inbegripet månen och övriga himlakroppar, och utföra forskningar av denna på ett sådant sätt att skadlig nedsmutsning undvikas liksom även ogynnsamma förändringar i jordens omgivning genom att utomjordisk materia tillföres denna; staterna skall, där så är nödvändigt, vidtaga erforderliga åtgärder i detta syfte. Om fördragsslutande stat har anledning förmoda att en verksamhet eller ett experiment som planeras av staten eller dess medborgare, i yttre rymden, däri inbegripet månen och övriga himlakroppar, kunde tänkas leda till skadliga störningar i andra fördragsslutande staters fredliga utforskande och utnyttjande av yttre rymden, däri inbegripet månen och övriga himlakroppar, skall den förra staten föranstalta om erforderligt internationellt samråd innan den igångsätter dylik verksamhet eller dylikt experiment. Fördragsslutande stat, som har anledning förmoda att verksamhet eller experiment, som annan fördragsslutande stat planerar i yttre rymden, däri inbegripet månen och övriga himlakroppar, kunde tänkas leda till skadliga störningar i det fredliga utforskandet och utnyttjandet av yttre rymden,

consultation concerning the activity or experiment.

Article X

In order to promote international co-operation in the exploration and use of outer space, including the moon and other celestial bodies, in conformity with the purposes of this Treaty, the States Parties to the Treaty shall consider on a basis of equality any requests by other States Parties to the Treaty to be afforded an opportunity to observe the flight of space objects launched by those States.

The nature of such an opportunity for observation and the conditions under which it could be afforded shall be determined by agreement between the States concerned.

Article XI

In order to promote international co-operation in the peaceful exploration and use of outer space, States Parties to the Treaty conducting activities in outer space, including the moon and other celestial bodies, agree to inform the Secretary-General of the United Nations as well as the public and the international scientific community, to the greatest extent feasible and practicable, of the nature, conduct, locations and results of such activities. On receiving the said information, the Secretary-General of the United Nations should be prepared to disseminate it immediately and effectively.

risquerait de faire obstacle aux activités poursuivies en matière d'exploration et d'utilisation pacifiques de l'espace extra-atmosphérique, y compris la lune et les autres corps célestes, peut demander que des consultations soient ouvertes au sujet de ladite activité ou expérience.

Article X

Pour favoriser la coopération internationale en matière d'exploration et d'utilisation de l'espace extra-atmosphérique, y compris la lune et les autres corps célestes, conformément aux buts du présent Traité, les Etats parties au Traité examineront selon le principe de l'égalité les demandes des autres Etats parties au Traité tendant à obtenir des facilités pour l'observation du vol des objets spatiaux lancés par ces Etats.

La nature de telles facilités et les conditions dans lesquelles elles pourraient être consenties seront déterminées d'un commun accord par les Etats intéressés.

Article XI

Pour favoriser la coopération internationale dans le domaine de l'exploration et de l'utilisation pacifiques de l'espace extra-atmosphérique, les Etats parties au Traité qui mènent des activités dans l'espace extra-atmosphérique, y compris la lune et les autres corps célestes, conviennent, dans toute la mesure où cela est possible et réalisable, d'informer le Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies, ainsi que le public et la communauté scientifique internationale, de la nature et de la conduite de ces activités, des lieux où elles sont poursuivies et de leurs résultats. Le Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies devra être prêt à assurer, aussitôt après les avoir reçus, la diffusion effective de ces renseignements.

däri inbegripet månen och övriga himlakroppar äger påkalla samråd rörande dylik verksamhet eller dylikt experiment.

Artikel 10

För att främja internationellt samarbete vid utforskandet och utnyttjandet av yttre rymden, däri inbegripet månen och övriga himlakroppar, i överensstämmelse med detta fördrags syften, skall fördragsslutande stater på likställd grund pröva varje begäran från andra fördragsslutande stater om att erhålla tillfälle att iakttaga flygningar av rymdföremål, som sänts ut av dessa stater.

Utformningen av sådant tillfälle till observation och de villkor, på vilka det skall medgivas skall bestämmas i avtal mellan berörda stater.

Artikel 11

För att främja internationellt samarbete vid det fredliga utforskandet och utnyttjandet av yttre rymden samtycker de fördragsslutande stater, som bedriver verksamhet i yttre rymden, däri inbegripet månen och övriga himlakroppar, att i möjligaste och görligaste mån underrätta Förenta Nationernas generalsekreterare samt allmänheten och den internationella vetenskapen om arten, utförandet, platserna och resultaten av denna verksamhet. Då generalsekreteraren mottager dessa underrättelser, skall han vara beredd att omedelbart och effektivt sprida dem.

Article XII

All stations, installations, equipment and space vehicles on the moon and other celestial bodies shall be open to representatives of other States Parties to the Treaty on a basis of reciprocity. Such representatives shall give reasonable advance notice of a projected visit, in order that appropriate consultations may be held and that maximum precautions may be taken to assure safety and to avoid interference with normal operations in the facility to be visited.

Article XIII

The provisions of this Treaty shall apply to the activities of States Parties to the Treaty in the exploration and use of outer space, including the moon and other celestial bodies, whether such activities are carried on by a single State Party to the Treaty or jointly with other States, including cases where they are carried on within the framework of international inter-governmental organizations.

Any practical questions arising in connexion with activities carried on by international inter-governmental organizations in the exploration and use of outer space, including the moon and other celestial bodies, shall be resolved by the States Parties to the Treaty either with the appropriate international organization or with one or more States members of that international organization, which are Parties to this Treaty.

Article XIV

1. This Treaty shall be open to all States for signature. Any State which does not sign this Treaty before its entry into force in accordance with

Article XII

Toutes les stations et installations, tout le matériel et tous les véhicules spatiaux se trouvant sur la lune ou sur d'autres corps célestes seront accessibles, sous réserve de réciprocité, aux représentants des autres Etats parties au présent Traité. Ces représentants notifieront au préalable toute visite projetée, de façon que les consultations voulues puissent avoir lieu et que le maximum de précautions puissent être prises pour assurer la sécurité et éviter de gêner les opérations normales sur les lieux de l'installation à visiter.

Article XIII

Les dispositions du présent Traité s'appliquent aux activités poursuivies par les Etats parties au Traité dans le domaine de l'exploration et de l'utilisation de l'espace extra-atmosphérique, y compris la lune et les autres corps célestes, que des activités soient menées par un Etat partie au Traité ou en commun avec d'autres Etats, notamment dans le cadre d'organisations intergouvernementales internationales.

Les questions pratiques qui pourront se poser à l'occasion des activités poursuivies par des organisations intergouvernementales internationales en vue d'explorer et d'utiliser l'espace extra-atmosphérique, y compris la lune et les autres corps célestes, seront réglées par les Etats parties au Traité soit avec l'organisation internationale intéressée, soit avec un ou plusieurs des Etats membres de ladite organisation qui sont parties au présent Traité.

Article XIV

1. Le présent Traité est ouvert à la signature de tous les Etats. Tout Etat qui n'aura pas signé le Traité avant son entrée en vigueur con-

Artikel 12

Alla stationer, anläggningar, all utrustning och alla rymdfarkoster på månen och övriga himlakroppar skall vara öppna för representanter från andra fördragsslutande stater på ömsesidighetsgrundval. Sådana representanter skall lämna meddelande om ett tillämnat besök skälig tid i förväg så att erforderligt samråd kan äga rum och så omfattande försiktighetsåtgärder som möjligt kan vidtagas i säkerhetssyfte och för att undvika störningar i anläggningens normala verksamhet.

Artikel 13

Bestämmelserna i detta fördrag skall vara tillämpliga på den verksamhet som fördragsslutande stater bedriver för utforskandet och utnyttjandet av yttre rymden, däri inbegripet månen och övriga himlakroppar, antingen dylik verksamhet bedrivs av en enda fördragsslutande stat eller av flera dylika stater i förening, däri inbegripet sådana fall där verksamheten bedrivs inom ramen för internationella mellanstatliga organisationer.

Praktiska frågor som uppstår i samband med den verksamhet, som bedrivs av internationella, mellanstatliga organisationer för utforskandet och utnyttjandet av yttre rymden, däri inbegripet månen och övriga himlakroppar, skall lösas av de fördragsslutande staterna antingen med vederbörande internationella organisation eller med en eller flera av de stater, som är medlemmar av den internationella organisationen och samtidigt anslutna till detta fördrag.

Artikel 14

1. Detta fördrag skall stå öppet för undertecknande av alla stater. Stat, som ej undertecknar detta fördrag före dess ikraftträdande enligt

paragraph 3 of this article may accede to it at any time.

2. This Treaty shall be subject to ratification by signatory States. Instruments of ratification and instruments of accession shall be deposited with the Governments of the Union of Soviet Socialist Republics, the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the United States of America, which are hereby designated the Depository Governments.

3. This Treaty shall enter into force upon the deposit of instruments of ratification by five Governments including the Governments designated as Depository Governments under this Treaty.

4. For States whose instruments of ratification or accession are deposited subsequent to the entry into force of this Treaty, it shall enter into force on the date of the deposit of their instruments of ratification or accession.

5. The Depository Governments shall promptly inform all signatory and acceding States of the date of each signature, the date of deposit of each instrument of ratification of and accession to this Treaty, the date of its entry into force and other notices.

6. This Treaty shall be registered by the Depository Governments pursuant to Article 102 of the Charter of the United Nations.

Article XV

Any State Party to the Treaty may propose amendments to this Treaty. Amendments shall enter into force for each State Party to the Treaty accepting the amendments upon their acceptance by a majority of the States Parties to the Treaty and

formément au paragraphe 3 du présent article pourra y adhérer à tout moment.

2. Le présent Traité sera soumis à la ratification des Etats signataires. Les instruments de ratification et les instruments d'adhésion seront déposés auprès des Gouvernements de l'Union des Républiques socialistes soviétiques, du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord et des Etats-Unis d'Amérique, qui sont, dans le présent texte, désignés comme étant les gouvernements dépositaires.

3. Le présent Traité entrera en vigueur lorsque cinq gouvernements, y compris ceux qui sont désignés comme étant les gouvernements dépositaires aux termes du présent Traité, auront déposé leurs instruments de ratification.

4. Pour les Etats dont les instruments de ratification ou d'adhésion seront déposés après l'entrée en vigueur du présent Traité, celui-ci entrera en vigueur à la date du dépôt de leurs instruments de ratification ou d'adhésion.

5. Les gouvernements dépositaires informeront sans délai tous les Etats qui auront signé le présent Traité ou y auront adhéré à la date de chaque signature, de la date du dépôt de chaque instrument de ratification ou d'adhésion, de la date d'entrée en vigueur du Traité ainsi que toute autre communication.

6. Le présent Traité sera enregistré par les gouvernements dépositaires conformément à l'Article 102 de la Charte des Nations Unies.

Article XV

Tout Etat partie au Traité peut proposer des amendements au présent Traité. Ces amendements prendront effet à l'égard de chaque Etat partie au Traité qui les aura acceptés, après qu'ils auront été adoptés par la majorité des Etats

mom. 3 i denna artikel, må ansluta sig till detta när den så önskar.

2. Detta fördrag skall ratificeras av de stater, som undertecknar det. Ratifikations- och anslutningsinstrument skall deponeras hos De Socialistiska Rådsrepublikernas Unions regering, Förenade Konungariket Storbritannien och Nordirlands regering och Amerikas Förenta Staters regering, vilka härigenom utses till depositarieregeringar.

3. Detta fördrag skall träda i kraft, då ratifikationsinstrument deponerats av fem regeringar, inbegripet de regeringar som i fördraget utsetts till depositarieregeringar.

4. För stater, vilkas ratifikations- och anslutningsinstrument deponeras efter fördragets ikraftträdande, skall detsamma träda i kraft på dagen för deposition av ratifikations- eller anslutningsinstrument.

5. Depositarieregeringarna skall omedelbart underrätta alla stater som undertecknat och anslutit sig till fördraget om dagen för undertecknandet, dagen för deposition av varje ratifikations- och anslutningsinstrument, dagen för ikraftträdandet och om andra meddelanden.

6. Detta fördrag skall registreras av depositarieregeringarna enligt artikel 102 i Förenta Nationernas stadga.

Artikel 15

Varje fördragsslutande stat må föreslå ändringar i detta fördrag. Ändringar skall träda i kraft för varje fördragsslutande stat, som godkänner ändringarna, då en majoritet av de fördragsslutande staterna godkämt dem och därefter för varje stat

thereafter for each remaining State Party to the Treaty on the date of acceptance by it.

Article XVI

Any State Party to the Treaty may give notice of its withdrawal from the Treaty one year after its entry into force by written notification to the Depositary Governments. Such withdrawal shall take effect one year from the date of receipt of this notification.

Article XVII

This Treaty, of which the Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited in the archives of the Depositary Governments. Duly certified copies of this Treaty shall be transmitted by the Depositary Governments to the Governments of the signatory and acceding States.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, duly authorized, have signed this Treaty.

DONE in triplicate, at the cities of London, Moscow and Washington, this twenty-seventh day of January one thousand nine hundred sixty-seven.

parties au Traité, et par la suite, pour chacun des autres Etats parties au Traité, à la date de son acceptation.

Article XVI

Tout Etat partie au Traité peut, un an après l'entrée en vigueur du présent Traité, communiquer son intention de cesser d'y être partie par voie de notification écrite adressée aux gouvernements dépositaires. Cette notification prendra effet un an après la date à laquelle elle aura été reçue.

Article XVII

Le présent Traité, dont les textes anglais, chinois, espagnol, français et russe feront également foi, sera déposé dans les archives des gouvernements dépositaires. Des copies dûment certifiées seront adressées par les gouvernements dépositaires aux gouvernements des Etats qui auront signé le Traité ou qui y auront adhéré.

EN FOI DE QUOI les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé le présent Traité.

FAIT en trois exemplaires à Londres, Moscou et Washington, le vingt-sept janvier mil neuf cent soixante-sept.

vid dess godkännande av ändringarna.

Artikel 16

Varje fördragsslutande stat må uppsäga fördraget ett år efter dess ikraftträdande genom skriftligt meddelande till depositarieregeringarna. Sådan uppsägning skall bli gällande ett år från dagen för mottagandet av meddelandet.

Artikel 17

Detta fördrag, vars engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texter¹ skall äga lika vitsord, skall deponeras i depositarieregeringarnas arkiv. Bestyrkta avskrifter av detta fördrag skall av depositarieregeringarna överlämnas till regeringarna i de stater, som undertecknat och² anslutit sig till fördraget.

Till bekräftelse härav har undertecknade, därtill befullmäktigade, undertecknat detta fördrag.

Som skedde i London, Moskva och Washington den tjugosjunde januari nittonhundrasextiosju i tre exemplar.

¹ De kinesiska, ryska och spanska texterna har här ej medtagits.

² I franska texten står »eller» i stället för »och».